

3. Жиліна Л. Душею сповнений політ [електронний ресурс] / Л. Жиліна // Демократична Україна. -2009. – Режим доступу: www.dua.com.ua/2009/37./18.shtml

4. Жиліна Л. Танець довжиною в 70 років [електронний ресурс] / Л. Жиліна // День. - №182 (10 жовтня). – Режим доступу: <http://www.day/kyiv/ua/254911/>

5. Жиров О. А. Розвиток української народної хореографії у мистецько- педагогічній спадщині та діяльності К. Василенка (50 – 90 роки ХХ ст.): дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. Наук; спец. 13.00.01 / Олександр Анатолійович Жиров. – Полтава, 2007. – 267 с.

6. Колосок О. П. Майстри народно-сценічного танцю: біографічний довідник / О. П. Колосок. – К., 2009. – 116с.

7. Коскін В. М. Мирослав Вантух: Національні колективи треба повернути народові [електронний ресурс] / В.. Коскін. – Режим доступу: <http://www.vox.com/ua/data/publ/2008/05/14/myroslav-vantux-natsionalni-kolektyvy>

Мерлянова О.А.,

кандидат, мистецтвознавства,
в.о. зав кафедрою хореографії
ВП «МФ КНУКіМ»,
м. Миколаїв

ДО ПИТАННЯ БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКОЇ ЕТИКИ

Хореографічне мистецтво займає одне з провідних місць в світовій культурі. Різноманітність форм, жанрів, стилів, композиційних побудов та лексичних рішень можна спостерігати як в роботі аматорів, так і на професійній сцені.

Мистецтво танцю має багату спадщину зразків світової хореографічної культури. Свій внесок в ній залишили: М. Петіпа, Л. Якобсон, І. Моїсеєв, П. Вірський, Н. Надеждіна та багато інших відомих балетмейстерів. Поряд з історичним постатями маємо змогу знайомитися і бачити творчість неперевершених балетмейстерів сучасності: М. Вантух, В. Шкоріненко, Р. Поклітару, Т. Денисова, А. Рубіна, А. Рахвіашвілі та інші. На творчих доробках професійних хореографів відбувається навчання та становлення молодих, талановитих, яскравих особистостей.

З розвитком технічного прогресу, появою сучасних засобів фіксації танцювальних номерів та активним розповсюдженням їх в соцімережах людство отримало змогу вільно долучатися до шедеврів хореографії, а балетмейстери користуватися цим в своїй професійній діяльності. Нажаль, ми маємо приклади як шанобливого відношення до творчості колег-хореографів, так і навпаки, цинічного копіювання і крадіжок творчих доробок авторів.

Таким чином питання балетмейстерської етики постало актуальною проблемою сьогодення перед балетмейстерами, керівниками хореографічних колективів, танцівниками.

Одним з основних аспектів даного дослідження є визначення понятійно-категоріального апарату.

Поняття «хореографія» з'явилося в хореокультурі нещодавно і включає в себе все, що належить до мистецтва танцю: від видів та різновидів танцювальної культури до уміння запису танців. «Саме слово «хореографія» грецького походження, буквально воно означає «писати танець». Але пізніше цим словом стали називати все, що належить до мистецтва танцю» [1, с. 9].

Танець – вираження думки і почуттів засобами умовних рухів, жестів, поз, це сукупність організованих та виразних рухів, підкорених загальному ритмові, втілених у завершену художню форму. Він виконується під музику, з якої черпає свій зміст.

Професія «балетмейстер» нерозривно пов'язана з хореографічним мистецтвом. Це «майстер балетного спектаклю». Вона включає в себе декілька напрямів творчої діяльності: балетмейстер-творець, балетмейстер-постановник, балетмейстер-репетитор [2, с. 14].

Питанню етики в різних сферах життєдіяльності людини присвячено чимало досліджень. Етика в хореографічному мистецтві не є виключенням. Нагальною стає проблема визначення сутності поняття «етика».

Етика – філософська наука, об'єктом вивчення якої є мораль, моральність як форма суспільної свідомості, як одна з найважливіших сторін життєдіяльності людини, специфічне явище суспільно-історичного життя. Етика з'ясовує місце моралі в системі інших суспільних стосунків, аналізує її природу і внутрішню структуру, вивчає походження і історичний розвиток моральності, теоретично обґрунтовує ту або іншу її систему [3].

Визначивши понятійно-категоріальний апарат, маємо можливість розглянути дискусійне питання балетмейстерської етики в сучасному світі.

За довгі часи існування мистецтво танцю перетворилося в найпопулярніше і набуло особливого значення в світовому мистецькому просторі. За останні 20 років з'явилося багато танцювальних колективів, шкіл, студій, клубів, де будь хто може отримати хореографічну підготовку, долучитися до професійного виконавства. Україна не є винятком в цьому аспекті.

За останні роки було відкрито велику кількість професійних навчальних закладів, в яких готують фахівців хореографічної галузі: балетмейстерів, викладачів та артистів балету. Під час навчання студенти активно випробовують свої балетмейстерські навички, створюючи хореографічні постановки. Для виконання цього завдання вони активно вивчають кращі зразки хореографічного мистецтва, які знаходяться у вільному доступі в мережі Інтернет і, в більшості випадків, не захищені авторським правом. Знайомлячись з роботами інших балетмейстерів, опрацьовуючи лексичний матеріал,

композиційно-архітектонічну побудову, колегам потрібно шанобливе ставлення та критичний погляд на хореографічне інформаційне поле. Важливим є вивчення особливостей виконання танцювальних рухів того чи іншого регіону, або певного стилю танцю. Також, досліджуючи хореографічні твори у вільному доступі, потрібен професійний аналіз відповідності музичної і хореографічної драматургії, якості техніки виконання та манери, використання цікавих знахідок, що поліпшують сприйняття твору глядачем.

Нажаль, маємо багато прикладів, коли хореографи використовують в своїй творчій діяльності твори інших авторів, не маючи на те жодного права. Вони копіюють не тільки лексику танцю, а й повністю дублюють композицію, сюжет і, навіть, костюми, взуття, зачіску.

Чи є це порушенням авторського права?

Так. Бо будь який продукт, створений певною людиною, є його власністю і може бути подарованим, проданим, відданим, знищеним особисто автором, або з його дозволу.

Отже, хореографам вкрай важливо пам'ятати про балетмейстерську етику, поважати працю колег по творчому цеху, питатися дозволу на використання танцювальних номерів, створювати власний продукт, розвивати та популяризувати хореографічне мистецтво, а не красти і вдаватися до копіювання чужої власності.

Список використаних джерел:

1. Захаров Р. В. Записки балетмейстера / Р. В. Захаров. – Москва : Искусство, 1976. – 351 с.
2. Смирнов И. В. Искусство балетмейстера : учеб. пособие для студентов культ.-просвет. фак. вузов культуры и искусств / И. В. Смирнов. – Москва : Просвещение, 1986. – 192 с.
3. Етика [Електронний ресурс] / Vseslova. – Режим доступу : <http://vseslova.com.ua/word/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-126546u>. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 12.03.2019.